

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در همایش بین المللی «اشک مریم»:

جبهه مقاومت در هیچ مقطعی از نقش آفرینی زنان خالی نبوده است

گزارش

«تاریخ مقاومت فلسطین آکنده از حضور زنان شیردل است» این عبارات بخشی از صحبت‌های وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در همایش بین‌المللی «اشک مریم» است؛ همایش بین‌المللی همبستگی جهانی زنان علیه نسل‌کشی رژیم صهیونیستی که روز گذشته همزمان با ۲۵ نوامبر روز جهانی رفع خشونت علیه زنان در سالن اجلاس سران برگزار شد.
محمد مهدی اسماعیلی با اشاره به نقش آفرینی زنان رشید و مقاوم غزه خاطرنشان کرد: «تاریخ مقاومت پیش از یکصد ساله فلسطین از حضور زنان شیردل این سرزمین آکنده است و هیچ مقطعی از نقش آفرینی زنان و دختران فلسطینی خالی نبوده است.»

او افزود: «هیچ نهضت و جنبشی جز با اتحاد همگی به نتیجه نمی‌رسد و به خصوص حضور

زنان در این عرصه غیر قابل انکار است. چنانکه ما در دوران دفاع مقدس نیز چنین تجربه‌ای را داشته‌ایم.»
وزیر ارشاد با بیان اینکه عنصر مقاومت با حضور زنان معنا پیدا می‌کند و در تمام دوران حضور زنان حماسه‌ساز بوده، اظهار داشت: «موضوع امامت و رهبری جامعه اسلامی با اینار و جانفشانی حضرت فاطمه زهرا(س) شکل گرفته است. مفهوم مقاومت و تداوم امر ولایت با نهضت فاطمی آغاز شده و ادامه یافته است و نهضت کربلا نیز بدون حضور حضرت زینب(س) ناقص و ابرتر می‌ماند.»
اسماعیلی پیروزی مقاومت را جز با حضور زنان غیر ممکن عنوان کرد و گفت: «در دوران هشت سال جنگ تحمیلی و نیز در زمان انقلاب اسلامی، مادران و زنان کشور ما عناصر اصلی پیروزی انقلاب اسلامی و دفاع مقدس بودند. آنها بر تن همسران و فرزندان خود لباس رزم می‌پوشاندند و آنها را راهی جبهه‌ها می‌کردند.»

اسماعیلی با اشاره به بانوان شهیدی که در

بی‌تا فرهی در سن ۶۵ سالگی درگذشت

سیمای زنی دور از هیاهو

فرجام تراژیک کارگردان و دو بازیگر نقش اصلی. خسرو شکیبایی را سال‌ها پیش از دست دادیم و مرگ دردناک داریوش مهرجویی و همسرش، زخمی است تا همیشه.

در این پایین‌تلخ، بی‌تا فرهی از دست رفت و تصویرش، با نقش آفرینی‌هایش بویژه در «هامون» و «بانو» در حافظه سینمادوستان ایرانی باقی ماند.

مهشید، مهم‌ترین و شاه نقش کارنامه بازیگری‌اش بود که همواره فاصله‌اش را با سینمای تجاری حفظ کرد. همه انتخاب‌هایش، مهم و کیفیت نداشتند، اما سعی می‌کرد، تن به روزمرگی در بازیگری ندهد.

نقش مهشید، لباسی مناسب به قامتش بود

او را در تاریخ سینمای ایران تثبیت کرد. این تصویر در آن دوره (اواخر دهه شصت) که زنان یا در فیلم‌ها غایب بودند یا نقش تزیینی داشتند، یک فرصت ویژه بود. بی‌تا فرهی با انتخاب مهرجویی به سینما آمد و با همان تک نقش می‌توانست یکی از بهترین بازیگران زن این سینما باشد. خوش اقبال بود که «بانو» به او پیشنهاد شد و دوباره در کنار خسرو شکیبایی قرار گرفت.

«بانو» روایتی متفاوت با «هامون» داشت. اگر در «هامون»، شیدایی حمید و موقعیت روشنفکر در جامعه نقد می‌شد و مهشید، در حاشیه زندگی حمید معنا می‌یافت، در «بانو»، مریم بانو (بی‌تا فرهی) شخصیت اصلی است

فرهنگی

خبر

در نشست‌ی با موضوع کنشگری

در فضای مجازی مطرح شد

ادبیات کنشگری آنلاین در دام اثرات کوتاه‌مدتِ مشاهده‌پذیر

نشست «کنشگری آنلاین، از اسلکتویسیسم تا اثرگذاری» با حضور فرزاد غلامی، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران و سبحان یحیایی و هادی خانیکی، اعضای هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبایی از سوی انجمن علمی علوم ارتباطات اجتماعی به صورت حضوری و مجازی برگزار شد. «اسلکتویسیسم» در معنا معادل عبارت فارسی «مبارزه زیر لحاف» است که به گفته خانیکی در زبان فارسی، آن را با «سست‌کوشی» برابر کرده‌اند. در این نشست، فرزاد غلامی، استاد دانشگاه تهران، با بررسی تاریخی مسأله کنشگری گفت: در تاریخ رسانه‌های جمعی، یکی از مسائلی که بیشتر از هر موضوعی به آن پرداخته شده، بحث اثرات است. یعنی اثرات رسانه‌های جمعی چیست؟ نوعی هراس همواره از اثرات ارتباطات و رسانه‌های جمعی وجود داشته است. حتی در یونان باستان این را داریم که کلام چه تأثیری بر مخاطب می‌گذارد؟

غلامی ادامه داد: جلوتر که می‌آییم در رسانه‌های جمعی هم همین است. اثرپژوهی از آن موضوعات کلانی است که همواره با یک نگاه هراس‌گونه به آن توجه شده است. چرا رسانه‌ها می‌توانند تا این حد اثر و قدرت داشته باشند؟ در ادامه نثوری‌های ارتباطات به این نتیجه رسیدند که مخاطب فعال است اما هنوز هم اعتقاد رایج این است که رسانه‌های جمعی اثرگذارند؛ بنابراین آن هراسی که صحبت می‌کنیم دو بعد دارد: کنزاکردهایی که رسانه‌ها می‌توانند داشته باشند و دومی که مهم‌تر است، تأثیری که رسانه‌ها بر نهاد قدرت می‌گذارند.

وی با اشاره به سیر تاریخی پژوهش در حوزه اینترنت گفت: نسل اول پژوهش‌های مرتبط با مطالعات اینترنت راجع به اثرگذاری یا هراس است، اما خیلی گذراست. در مقطعی کوتاه بعد از آمدن اینترنت مسأله این است که اینترنت چه اثری روی روابط بین فردی می‌گذارد؟ مثلاً اثراتی که هرزه‌نگاری بر بلوغ زودرس جنسی دارد. ولی این کوتاه‌مدت است. از جایی به بعد ما توقع داریم رسانه‌های اجتماعی، آن اثر ا اثراتی که دارد، تبدیل به خصلتی رهایی‌بخش شود.

وی ادامه داد: ادبیات کنشگری آنلاین در دام تحقیقات اداری افتاده است. یعنی ما به دنبال اثرات کوتاه‌مدتِ مشاهده‌پذیر هستیم؛ در حالی که اگر با نگاه تحقیقات انتقادی که لازارسفلد می‌گوید نگاه کنیم، مهم است بگوییم کنشگری آنلاین قرار است به چه تأثیرات کلانی منجر شود؟

عضو هیأت علمی دانشگاه تهران با بیان این نکته که در تحلیل اثرات کلان اجتماعی و کنشگری آنلاین، نظرات علوم اجتماعی کاربرد دارند، گفت: در این مورد مفهوم «کلیت اجتماعی»

لِوِکاچ می‌تواند به ما کمک کند. لِوِکاچ کلیت

اجتماعی را راجحیت کل بر جزء می‌داند. یعنی وقتی می‌خواهیم جامعه را بفهمیم، نسبت اجزای مختلف را با هم در نظر بگیریم. در فضای رسانه‌ها نیز این مسأله مهم است. وقتی ما می‌خواهیم بدانیم که کنشگری آنلاین مهم است یا نه، باید بستکران اجتماعی را ببینیم. باید رسانه را به عنوان یک نهاد بین ساختار اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و بویژه اقتصاد سیاسی ببینیم. در این صورت می‌توانیم بگوییم که آیا کنشگری آنلاین مهم است یا نه.

در ادامه نشست، سبحان یحیایی، استاد دانشگاه علامه طباطبایی، با طرح این پرسش که کنشگری آنلاین چیست؟ آیا لایک کردن و توییت‌زدن کنشگری است؟ آیا کنشگری باید با اراده کلی از جانب خود فرد رقم بخورد؟ سخنرانی خود را آغاز کرد و افزود: کنشگری مفهومی است که خود شخص به این ادراک و به این نتیجه می‌رسد که باید عملی را انجام دهد. به عبارتی می‌توان گفت مفهومی کانتی، نچپه‌ای و اسپینوزایی در کنشگری هست. هر اثراتی در فضای آنلاین و فضای مجازی صورت می‌گیرد را نمی‌توانیم کنشگری در نظر بگیریم.

یحیایی با اشاره به اینکه کنشگری همرا با سوژه قدرتمندی است که اراده‌گرایانه وارد ماجرا می‌شود، گفت: مصداق آن، این است که چیزی را در زندگی بیرونی می‌بینیم و نسبت به آن احساسی پیدا می‌کنیم، آن را منتشر می‌کنیم و اتفاقی را در جامعه رقم می‌زنیم. به عبارتی آن عمل مبتنی بر ادراک خودبینی است که انجام می‌شود.

وی با اشاره به صحبت غلامی که گفت، برخی معتقدند بی‌بی‌سی، ایران اینترنت‌شال و منوتو جریان اجتماعی را هدایت می‌کنند، توضیح داد: به این معنا کنترل دست رسانه است و اسم آن کنشگری نیست یا حداقل کنشگری خودآیینی نیست. تکنولوژی قدرت در جایی رسانه و در جای دیگر ساختار سیاسی، عامل نظامی یا چیزی شبیه به آن است. بنابراین ما راجع به سوژه کنشگری حرف می‌زنیم که قدرت دارد و اراده دارد و می‌خواهد عمل کند. جریان اصلی رسانه‌ای که می‌خواهد جهت دهد و حاکمیت یا قدرتی که می‌خواهد جهت دهد را باید از فضای کنشگری کنار بگذاریم.

آنان وظیفه است.»

اسماعیلی با اشاره به تلاش‌ها برای تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام فرهنگی، افزود: «تلاش می‌شود طرح‌های عمرانی نیمه‌تمام در استان سمنان در اسرع وقت تکمیل شود.»
وی در بخش دیگری از این سفر تصریح کرد: «همه مسائل کشور را می‌توان با نگاه فرهنگی و هنری حل کرد و این نگاه در دولت سیزدهم وجود دارد. نگاه فرهنگی مهم‌ترین عنصر سازنده در کشور

که می‌کوشد درد فراق و زخم هجران را با همراهی همسایگانش، تحمل پذیر کند؛ همسایگانی که نمک بر زخمش می‌پاشند و غرور و آرامشش را به یغما می‌برند .

فرهی، به واسطه خاستگاه خانوادگی و فیزیکش، مناسب‌بازی در نقش زنان شهری، مرفه و روشنفکر بود. چند بار سعی کرد این پرسونا را تغییر دهد، در «کیمیا» (احمدرضا درویش) نقش مادری را ایفا کرد که در بحبوحه جنگ و در دل فضایی مردانه، به زندگی یک دختر عشق می‌ورزد. او و شکیبایی در این فیلم، همبازی شدند اما در «کیمیا» هم، عشق نصیب و سهم‌شان از زندگی نبود. بازی در «اعتراض» (مسعود کیمیایی) در نقش زن جنوب شهری، تجربه‌ای بود که به یک نقطه درخشان در کارنامه او تبدیل نشد؛ با این همه، فرصت همراهی با کارگردانی را به فرهی داد که بازی‌های فیلم‌هایش معمولاً ستودنی است. آنچه در «خون بازی» (رخشان بنی اعتماد) از یک مادر، جان بخشید، متأثرکننده و واقعی بود؛ مادری که شریک اعتیاد دخترش می‌شود تا درد او را ببیند.

این روزها، سریال «سرزمین مادری» (کمال تبریزی) از تلویزیون پخش می‌شود. فرهی بازیگری بود که برای

بی‌تا فرهی با فاصله‌ای چهار روزه از کارگردانی که با «هامون» او را به سینمای ایران معرفی کرد، از دنیای ما سفر کرد؛ چه تقارن تلخی. حالا تلاشای «هامون»، فیلم دوست‌داشتنی و مهم داریوش مهرجویی، تجربه‌ای اندوهناک است. نه فقط از باب سرگردانی حمید هامون (خسرو شکیبایی) و از دست رفتن عشق، که از جهت فرجام تراژیک کارگردان و دو بازیگر نقش اصلی. خسرو شکیبایی را سال‌ها پیش از دست دادیم و مرگ دردناک داریوش مهرجویی و همسرش، زخمی است تا همیشه.

محمد خزاعی؛

اهتمام ما احیای سینمای فرهنگی-ملی و دفاع مقدس ما همپای آثار کمدی با استقبال گسترده مردم و خانواده‌ها مواجه شود

که برای اهدای جوایز بخش فیلمنامه روی سن آمده بود، گفت: «باید بگویم فیلمنامه اساس و ریشه یک کار نمایشی است؛ چه تئاتر، چه فیلم سینمایی و... . سینمای ما به دلیل ضعف فیلمنامه به این مرحله رسیده است، از «فسیل» و غیرفسیل بگیریم تا... . می‌گویند اگر فلان فیلم، فیلم بدی است چرا اینقدر فروخته است؟! می‌گویم می‌شود یک کلیپ را هم گذاشت و بسپار بازدید داشته باشد. روی سناریو و قصه تأکید داشته باشیم چون این موضوع به فرهنگ و سلیقه مردم وصل است.»

محمد خزاعی: منتظر فیلم‌های سال بعدمان باشید

محمد خزاعی، رئیس سازمان سینمایی از آرزویش برای رکوردشکنی فیلم‌های فرهنگی و اجتماعی در آینده گفت.
خزاعی با بیان اینکه سیاست تولیدی سازمان سینمایی در محصولات بنیاد سینمایی فارابی و برخی از آثار مشارکتی قابل مشاهده است، گفت: «اهتمام ما احیای سینمای فرهنگی-ملی و اسلامی است و به‌عنوان رئیس سازمان سینمایی آرزو و دغدغه‌ام این است که سینمای فرهنگی، اجتماعی و دفاع مقدس ما همپای آثار کمدی با استقبال گسترده مردم و خانواده‌ها مواجه شود. خوشبختانه در تعدادی از آثار سینمای کودک و نوجوان و چند اثر اجتماعی این نشانه‌های امیدبخش را شاهد بوده‌ایم.»

او در ادامه به بحران سینما بعد از دوران کرونا اشاره کرد و با تأکید بر اینکه «ما وارث کرونا و جریان‌های سیاسی بودیم»، از وضعیت پیچیده سینما و فضای اجتماعی در سال گذشته گفت و عنوان کرد: «خروجی سیاستگذاری‌های سازمان سینمایی در حوزه تولید در آثار تولیدی پیش‌رو سال آینده رونمایی خواهد شد.»